16. november 2026 EM2026/378

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges senest til FM2027 at fremsætte forslag til ændring af gældende lovgivning med henblik på at styrke bygdebestyrelsernes kompetencer og reelle indflydelse på lokale beslutninger, herunder vedrørende arealdisponering og lokal planlægning, prioritering af afgrænsede midler til lokale formål samt styrket hørings- og indstillingsret.
(Medlem af Inatsisartut Jens NapãtôK', Naleraq)

Indledningsvis vil vi fra Siumut takke medlem af Inatsisartut Jens NapãtôK', Naleraq, for at fremsætte dette vigtige forslag.

Et grundlæggende politisk mål for Siumut er, at borgerne har lige muligheder, uanset hvor i landet de bor, og at de har medbestemmelse over udviklingen i deres lokalsamfund.

Fra Siumut lægger vi vægt på, at bygderne ikke blot skal bestå, men også udvikles, få flere erhvervsmuligheder og give deres borgere reel indflydelse på deres egen fremtid.

Et af Siumuts vigtigste politiske mål er at give kommunerne og bygdebestyrelserne større ansvar og samtidig respektere og styrke det kommunale selvstyre.

Derfor stemmer forslagets målsætninger fuldt ud overens med Siumuts politik. Vi skal huske, at bygdebestyrelserne er valgt af borgerne og har det bedste kendskab til deres bygders behov, udfordringer og udviklingsmuligheder.

Men hvor stor reel indflydelse har de, hvis de vigtigste beslutninger altid bliver truffet andre steder?

Inatsisartutlov nr. 29 af 17. november 2017 om den kommunale styrelse giver mulighed for større indflydelse til bygdebestyrelserne. Efter § 41, stk. 3, kan kommunalbestyrelserne overdrage opgaver og ansvar vedrørende bygdernes forhold til bygdebestyrelserne.

Efter § 43 har bygdebestyrelserne ret til at afgive indstillinger og skal så vidt muligt høres i spørgsmål, der vedrører bygden.

Efter § 44, stk. 2, skal kommunerne afsætte midler til bygdebestyrelserne, som selv kan prioritere anvendelsen inden for de fem lovbestemte opgaveområder.

Derfor skal vi i højere grad udnytte de muligheder, som lovgivningen allerede giver.

Fra Siumut vil vi foreslå tre konkrete tiltag:

For det første bør kommunerne i samarbejde med bygdebestyrelserne indgå klare aftaler om at overdrage mere beslutningskompetence til bygdebestyrelserne, så flere lokale spørgsmål kan afgøres lokalt.

For det andet skal det sikres, at bygdebestyrelserne fra begyndelsen inddrages reelt i bygdeplanlægning, arealanvendelse og udviklingsprojekter. Deres indstillinger skal behandles seriøst, og beslutningerne skal begrundes.

For det tredje skal bygdebestyrelserne sikres større økonomisk råderum gennem klare, flerårige økonomiske rammer. Dermed kan de selv prioritere og gennemføre lokale aktiviteter og mindre udviklingsprojekter.

Vi forventer derfor, at bevillingen til KANUNUPE's konference næste år om styrkelse af bygdebestyrelserne, som vi fra Siumut var med til at vedtage med finansloven i går, bliver udnyttet godt og fører til konkrete resultater.

Vi anerkender behovet for samarbejde med kommunerne og for at undersøge de økonomiske konsekvenser. Men vi finder det kritisabelt, at Naalakkersuisut ønsker at udskyde arbejdet til forårssamlingen 2028.

Hvorfor skal vores bygder vente yderligere, når lovgivningen allerede giver mulighed for større indflydelse?

Fra Siumut ønsker vi stærke kommuner. Vi ønsker også stærke bygder og borgere, der har reel medbestemmelse over deres egen fremtid.

Med disse bemærkninger støtter vi fra Siumut formålet med det oprindelige forslag og ønsker, at sagen henvises til det relevante udvalg inden andenbehandlingen med henblik på at sikre konkrete løsninger og hurtigere handling.

Tak.

Erik Jensen, Siumut